

digheder, at den ikke kan appelleres, kan det ikke nytte bagefter at rejse det Spørgsmaal, om der skulde være Fejl deri. Selv om der kan paavises Fejl, hjælper det ikke. Hvis man antager, hvad jeg har gjort mig til Talsmand for, at Kapitelstaksten ansættes endeligt af de dertil beskikkede Myndigheder, og at Ministeriet savner formel Beføjelse til at gribe ind, hjælper det ikke, at man kan paavise Fejl i Ansættelsen. Men i øvrigt er saadanne Fejl endnu ikke paaviste.

Den højtærede Landbrugsminister sagde, at han fandt ikke, at der var Grund til at give Lempelser med Hensyn til Afgifter og Ydelser, som kan fordres erlagt in natura, saaledes som vi har foreslaaet ved Ændringsforslag Nr. 5. Jeg maa dertil sige, at saadanne Lempelser gives i stort Omfang ved Lovforslagets § 3. Forholdet er kun, at vi vil give Lempelser paa et langt mere begrænset Omraade, end Lovforslaget vil. Den højtærede Minister kan have Ret i, at disse Lempelser muligvis ikke faar noget at betyde. Hvis man tænker sig, at den virkelige Kornpris stadig fremtidig holder sig ved det, som nu er Kapitelstaksten, saa er det klart, at saa faar det ingenting at sige; saa kan det være Yderen ganske det samme, om han skal betale efter Kapitelstakst eller in natura. Og tænker man sig, at Forholdet i den nærmeste Tid udviklede sig saaledes, at den virkelige Kornpris gik maaske endogsaa betydeligt ned under Kapitelstaksten, er det ganske klart, at saa vilde Afgiftsyderne ikke benytte sig af den Lempelse, som vi har tilsigtet at give dem, idet det saa var fordelagtigst at betale Ydelserne in natura. Men det, vi har foreslaaet, og som jo indeholdes i langt videre Omfang i Lovforslagets § 3, rummer en Ventil for det Tilfælde, at Forholdene udviklede sig saaledes, at den virkelige Kornpris blev højere, maaske betydeligt højere, end Kapitelstaksten, som den nu er. I saa Tilfælde vilde det naturligvis være en Fordel for Yderne, om de kunde stille Nyderne overfor det Valg enten at tage imod Ydelsen efter Kapitelstakst, det vil sige, med noget mindre, end Kornet i dette Øjeblik er værd, eller vente til næste Høst.

Den højtærede Landbrugsminister fremhævede nogle finansielle Betænkeligheder med Hensyn til vort Ændringsforslag under Nr. 6 til Lovforslagets § 4, idet han oplyste, at det Tilskud, Staten kommer til at give til Tiendeydelsen, vilde blive omtrent fordoblet, naar det skulde beregnes efter de virkelige Tiendeydelser, saaledes

som de nu bliver, i Stedet for at beregnes i Overensstemmelse med Tiendeafsløsningsloven efter Gennemsnittet af Kapitelstaksterne for 1898—1901. Det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Jeppesen) gjorde ganske tilsvarende Betragtninger gældende. Jeg maa sige, jeg har uhyre meget tilovers for Statskassen, og et Moment, som naturligvis bør tages i Betragtning ved enhver Foranstaltning, er: Hvad koster det? Jeg tvivler for mit Vedkommende ikke om, at Tiendeyderne, som efter Tiendeafsløsningsloven kunde have ventet, at de var blevet fri for de $\frac{7}{35}$ allerede i 1908, har et fornuftigt Krav paa, at Staten nu tager disse $\frac{7}{25}$; men jeg kunde forstaa, om man gjorde gældende derimod: Det har Staten ikke Raad til; vi kan overnovedet ikke indlade os paa en saadan Foranstaltning. Men naar man mener, at det er berettiget, hvad Tiendeyderne kræver, og gaar ind paa, at Statskassen skal overtage de $\frac{7}{25}$, synes jeg, det maa ske paa et rationelt Grundlag; saa kan man ikke opstille et Grundlag, som slet ikke passer med de nuværende Forhold. Det, som Staten vilde have overtaget i 1908, om Tienden var blevet afløst, havde været de $\frac{7}{25}$ af den virkelige Afsløsningssum, og derfor mener jeg, at naar Staten nu skal overtage $\frac{7}{25}$ af Tiendeydelsen, maa det være af den virkelige Tiendeydelse og ikke af en, der er beregnet efter et konstrueret Begreb.

I øvrigt udtalte den højtærede Landbrugsminister, at Ændringsforslaget under Nr. 6, og derfor ogsaa Lovforslagets § 4, ikke var et Tilskud til Tiendeyderne, men til Tiendenyderne. Det tror jeg ikke er rigtigt opfattet. Rent formelt er det Tiendenyderne, som faar Tilskuddet udbetalt af Statskassen; men de, der bliver hjulpet, er Tiendeyderne, som kommer til at betale de $\frac{7}{25}$ mindre. Tiendenyderne faar kun det samme, som de i Forvejen skulde have haft. Forskellen er for deres Vedkommende kun den formelle, at de i Stedet for at faa hele Tiendenydelsen fra Yderne faar de $\frac{18}{25}$ fra Yderne og $\frac{7}{25}$ fra Statskassen. Men for Ydernes Vedkommende er det en yderst reel Forskel; thi medens de, hvis denne Bestemmelse ikke vedtages, kommer til at betale de $\frac{25}{25}$ af Ydelsen, altsaa det hele, kommer de nu kun til at betale de $\frac{18}{25}$, det vil sige $\frac{7}{25}$ mindre, og det er en betydningsfuld reel Forskel.

Den højtærede Landbrugsminister sagde endelig, at Bestemmelsen i vor nye § 5, altsaa Ændringsforslaget under Nr. 8, ikke vil faa nogen videre stor Betydning. Ja, det kan maaske være rigtigt; men saa